

فعالیت (۸)

شهادت نهضت علمی، انرژی هسته‌ای و مدافعان حرم نیز از قهرمانان دوران معاصر کشور هستند. درباره شهادتی چون شهید تهرانی مقدم، احمدی روشن، حججی و... تحقیق کنید و نتیجه را به کلاس ارائه نمایید.

پرانگیزه خیر و امان

«وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ»

قرآن مجید/ انفال ۶۰

..... تا آنجا که می‌توانید نیرو آماده کنید

تنها راه مقابله با تهدیدها این است که وضعیت داخلی به گونه‌ای سازماندهی شود که دشمن از پیروزی خود مطمئن نباشد و زمینه را برای ماجراجویی فراهم نبیند.
مقام معظم رهبری

دکتر شهناز پناهگاه

صدام متجاوز برای پیشبرد اهداف خود و اربابانش دست به هر کاری می‌زد. او که در نبرد رو در رو با رزمندگان اسلام به اهدافش نرسیده بود، با بمباران و موشک‌باران مناطق مسکونی و کشتار زنان و فرزندان بی‌گناه می‌خواست ما را به تسلیم وادار کند.

برخی از مردم برای در امان ماندن از بمباران و حمله‌های موشکی دشمن، شهرهای بزرگ را ترک می‌کردند و به مناطق اطراف و جاهای امن می‌رفتند. ولی ما در خانه و شهر خویش ماندیم و حتی در زمانی که به علت موشک باران شدید مدرسه‌ها تعطیل اعلام شده بود، دانش‌آموزان مدرسه نمونه دولتی را به روستایی بردیم و همان جا کلاس‌هایمان را تشکیل دادیم.

شب‌ها به محض اینکه رادیو اعلام خطر حمله نظامی می‌کرد، به پناهگاه امن و مخفی می‌رفتیم. شب‌ها چراغ‌های خانه و کوچه را خاموش می‌کردیم و گاهی برای گمراهی دشمن عده‌ای در خارج از شهر چراغ‌های برق یا آتش روشن می‌کردند. ماشین‌ها در خیابان چراغ‌هایشان را خاموش می‌کردند و توقف می‌نمودند و ...

در پناهگاه‌هایی که در فاصله دور از هم ساخته شده بودند، جاهای مناسب و راحت را به سالمندان، کودکان و خانم‌ها می‌دادیم و با دوستان و بچه محل‌ها دورهم جمع می‌شدیم. اگر زمان حمله طولانی می‌شد، جلسه قرآن می‌گذاشتیم. در غیر این صورت سعی می‌کردیم بگوییم و بخندیم تا دیگران هم روحیه بگیرند. گاهی یک نفر خوش‌ذوق آواز می‌خواند یا به صورت خودجوش نمایش بازی می‌کردند..... شنیدم در یکی از محله‌ها جشن عروسی را به علت اعلام خطر حمله هوایی یا موشکی دشمن در پناهگاه ادامه دادند !!

تاریخ زندگی بشر همواره با پدیده جنگ همراه بوده و دفاع نیز برای مقابله با حمله‌ها و هجوم‌ها، با حیات بشری آمیخته بوده است.

انسان‌های اولیه برای در امان ماندن از تهاجم حیوانات وحشی و دیگر دشمنان و همچنین برای کاستن از نگرانی‌های خود به غارها، بالای درختان و دیگر مخفیگاه‌های طبیعی پناه می‌بردند. به علاوه، ایجاد خندق در اطراف شهرها و ایجاد قلعه و دروازه‌های مستحکم برای پیشگیری از حملات غافلگیرانه دشمن، از شیوه‌های رایج دفاعی در زمان‌های قدیم بوده است.

قلعه فلک الافلاک در خرم آباد یکی از اماکن مستحکم در دوران قدیم ایران

بیشتر بدانید

یکی از جنگ‌های معروف اسلام، جنگ خندق است. پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) یارانش را برای مشورت درباره‌ی چگونه دفاع کردن از مدینه جمع کرد و هر کدام نظری دادند، ولی تنها پیشنهاد سلمان فارسی مورد قبول رسول خدا قرار گرفت، که حفر خندق دور تا دور شهر مدینه برای جلوگیری از نفوذ و حمله‌ی دشمن به شهر بود.

مسلمانان با این نقشه که بهترین شیوه‌ی دفاعی در آن شرایط بود، توانستند در جنگ خندق پیروز شوند. خداوند در قرآن کریم در آیه ۸۰ از سوره مبارکه انبیاء می‌فرماید: و ما به او (حضرت داود علیه السلام) ساخت زره را تعلیم نمودیم تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد؛ پس آیا شما سپاسگزارید؟

کشور پهناور ایران در طول تاریخ به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و قرار گرفتن در منطقه حساس خاورمیانه و بهره‌مندی از ذخایر طبیعی، همواره در معرض حوادث طبیعی و غیرطبیعی زیادی قرار داشته و در نتیجه، خسارات مالی و جانی زیادی نیز از این راه، به کشورمان وارد شده است. از این روست که دفاع در برابر حوادث غیرطبیعی و تهدیدهای انسانی برای ما ضروری و بسیار مهم است؛ به طوری که رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این باره می‌فرماید: «دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است، هر ملتی که نتواند از خود دفاع کند زنده نیست».

تعریف و دسته‌بندی دفاع (پدافند)

۱- دفاع (پدافند) عامل: مقابله و مبارزه مستقیم و استفاده از تجهیزات جنگی به منظور دفع حملات و اقدامات جنگی دشمن پدافند عامل نامیده می‌شود. دفاع عامل یا مستقیم مخصوص زمان جنگ است که توسط افراد آموزش دیده با کمک وسایلی مثل اسلحه، موشک، تانک و هواپیما صورت می‌گیرد.

۲- دفاع (پدافند) غیر عامل: پدافند غیر عامل مجموعه اقداماتی است که بدون استفاده از تجهیزات جنگی می‌توان انجام داد تا از وارد شدن تلفات جانی به افراد و زیان اقتصادی به مراکز و تأسیسات حیاتی و مهم کشور جلوگیری کرد، یا آنها را به حداقل کاهش داد.

فعالیت (۱)

شما به‌عنوان یک نوجوان تا چه حدی آمادگی دارید که در زمان حمله دشمن؛ از خود، خانواده و دیگران دفاع کنید؟ به نظرتان چه کاری باید انجام داد؟

دفاع یا پدافند غیر عامل در جنگ‌ها برای مقابله با تهاجمات دشمن و کاهش خسارات ناشی از حملات زمینی، هوایی و دریایی صورت می‌گیرد. پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، فرودگاه‌ها، مراکز سیاسی مهم، مراکز اصلی مخابراتی و ارتباطی، پل‌های مهم، پایگاه‌های هوایی، مراکز و ایستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی، نقاطی هستند که در زمان جنگ، مورد توجه و حمله دشمن قرار می‌گیرند.

کشور ما خانه بزرگ ماست. بنابراین همه افرادی که در این کشور زندگی می کنند، نباید اجازه دهند دشمن به سرزمین شان آسیب برساند.
در همین باره خداوند در آیه ۶۰ سوره انفال به ما دستور داده است هر قدر که می توانیم، نیرویمان را جمع کنیم و همیشه آماده دفاع از سرزمین مان باشیم.

فعالیت (۲)

پدافند غیرعامل را در سایر کشورها بررسی کنید.

اصول پدافند غیرعامل :

در خاطره ابتدای درس با برخی از اصول پدافند غیرعامل آشنا شدید. این اصول شامل مجموعه اقداماتی است که با استفاده از آنها می توان به اهداف پدافند غیرعامل دست یافت.
۱- استتار: استتار به معنای هم رنگ و هم شکل کردن تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی با محیط اطراف است؛ به گونه ای که شناسایی آن برای دشمن بسیار دشوار و تا حدودی غیرممکن باشد؛ مانند استفاده از بادگیر سفید در محیط برفی. استتار از مؤثرترین روش های دفاع غیرعامل در دنیاست. برای استتار از وسایلی مانند: رنگ، تور، شاخ و برگ درختان و ... استفاده می شود.

۲- اختفا: اختفا یا پنهان کاری به اقداماتی گفته می‌شود که از قرار گرفتن تأسیسات، تجهیزات و نفرات در دید مستقیم دشمن جلوگیری به عمل می‌آورد؛ مانند پنهان کردن هواپیماهای جنگی در تونل.

در جریان هجرت پیامبر (ص) از مکه به مدینه با استفاده از اختفا و فریب که از اصول پدافند غیرعامل است، دشمنان رسول گرامی اسلام نتوانستند به آن حضرت دسترسی پیدا کنند.

روش‌های اختفا عبارت‌اند از :

الف) استفاده مناسب از عوارض زمین و احداث تأسیسات در محلی که به سهولت قابل تشخیص و مشاهده نباشد.

ب) عادی و غیرمهم جلوه دادن تأسیسات با کارهایی مانند : جدول‌بندی، درختکاری و ...

۳- پراکندگی: پراکندگی به معنای پخش کردن و عدم تجمع نیروها، تجهیزات و تأسیسات به منظور کاهش آسیب‌پذیری آنها در مقابل عملیات دشمن است. برای مثال :

دانشمندان هسته‌ای کشور نباید در یک مجتمع مسکونی زندگی کنند یا اگر می‌توانیم چند پالایشگاه در کشور بسازیم بهتر است آنها را در چند شهر با فاصله زیاد از هم بسازیم.

۴- فریب: فریب یعنی انجام کارهایی که فکر و دید دشمن را از اهداف اصلی و مهم به سوی اهداف فرعی و غیراصلی و کم‌اهمیت منحرف نماید؛ مانند : نصب نمونک (ماکت) تجهیزات جنگی در نقاط مختلف.

۵- مکان‌یابی: از اقدامات اساسی و مهم پدافند غیرعامل، انتخاب محل مناسب برای ایجاد تأسیسات حیاتی و مهم کشور است. ایجاد این تأسیسات در دشت‌های هموار، کنار بزرگراه‌ها و جاده‌های اصلی و در نزدیکی مرزها موجب شناسایی و آسیب‌پذیری آنها در برابر تهدیدات دشمنان می‌شود.

۶- مقاوم‌سازی و استحکامات: یکی از کارهای مفیدی که در زمان صلح می‌توان انجام داد تا در زمان حادثه از آن استفاده شود، ساخت مکان‌هایی است که در مقابل بمب و موشک مقاوم باشد و آثار ترکش و موج انفجار را تا حدود زیادی خنثی کند. بنابراین احداث پناهگاه در مجتمع‌های مسکونی و اداری و همچنین ساخت پناهگاه‌های عمومی در شهرها، یکی از اقدامات مفیدی است که باعث حفظ جان انسان‌ها در زمان وقوع حادثه می‌شود.

رعایت اصول پدافند غیرعامل دو فایده مهم زیر را به همراه دارد:

- ۱- قدرت دفاعی کشور را افزایش می‌دهد و باعث حفظ مراکز و تأسیسات مهم جامعه می‌شود؛
- ۲- هرچه توان و قدرت دفاع عامل و غیرعامل کشور بیشتر باشد، احتمال تهاجم دشمنان کمتر

می‌شود.

فعالیت (۳)

شما اگر ایمن‌سازی محل زندگی‌تان (شهر، شهرک، محله یا روستا) را برعهده بگیرید، چه اقداماتی انجام می‌دهید؟ (به صورت جزئی با توجه به ویژگی‌های نمای محل زندگی بررسی کنید.)

جنگ نرم

ما می‌گوییم تا شرک و کفر هست، مبارزه هست و تا مبارزه هست، ما هستیم.
«امام خمینی (ره)»

- من برنامه‌های استکبار جهانی علیه ملت ایران را در سه عبارت خلاصه می‌کنم:
اول جنگ روانی، دوم جنگ اقتصادی و سوم، مقابله با پیشرفت و اقتدار علمی.
«مقام معظم رهبری»
- جنگ نرم یعنی ایجاد تردید در دل‌ها و ذهن‌های مردم.
«مقام معظم رهبری»
- جنگ جنگ اراده‌هاست.
«مقام معظم رهبری»

در درس‌های قبلی خواندید، کشورهای استعمارگر در گذشته برای رسیدن به اهداف خود از تهاجم نظامی استفاده می‌کردند.

جنگ‌های نظامی هزینه‌های زیادی به همراه داشت و تلفات انسانی آن علاوه بر سربازان کشور مدافع، شامل سربازان کشور مهاجم هم می‌شد.

هزینه‌های بالای جنگ سخت، پیشرفت فناوری، مخالفت عموم مردم جهان با کشته شدن انسان‌ها در جنگ و ...، قدرت‌های نظامی دنیای امروز را بر آن داشت تا از راه‌های دیگری به دنبال تأمین منافع خود باشند.

در نتیجه اگر کشورهای استعمارگر در گذشته با تهاجم نظامی (جنگ سخت) به اهداف خود می‌رسیدند، در دنیای امروز سعی می‌کنند با روش‌های جدید و کم‌هزینه به دنبال منافع خود باشند.

فعالیت (۱)

سخنان مقام معظم رهبری را درباره جنگ نرم جست‌وجو کنید و درباره آن به بحث بپردازید.

به کلیه فعالیت‌های غیرنظامی که دشمن و عوامل آن در جهت ایجاد تغییرات لازم در یک جامعه و یا گروهی خاص انجام می‌دهند تا بر آن جامعه و گروه تسلط یابند، جنگ نرم گفته می‌شود.

در این جنگ به جای استفاده از تفنگ، توپ، تانک، هواپیما و موشک از رسانه (روزنامه، مجله، عکس، فیلم، کتاب، جزوه و...)، شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه، ماهواره، اینترنت، تلویزیون و رادیو و... بهره می‌گیرند. در جنگ نرم نوع تفکر و اندیشه را تغییر می‌دهند؛ یعنی دشمن ذهن و فکر مردم کشور هدف را طوری تغییر می‌دهد که آنان همان چیزی را بخواهند که دشمن می‌خواهد.

جنگ نرم متکی به روش‌های نرم‌افزاری، نامحسوس و تدریجی است. جنگ روانی، جنگ رسانه‌ای، انقلاب مخملی و رنگی برخی از شیوه‌های مختلف جنگ نرم است. در این درس به بررسی یکی از خطرناک‌ترین شیوه‌های جنگ نرم می‌پردازیم:

جنگ روانی

— رومیان کلاه خودها و زره‌های بزرگی را می‌ساختند که چند برابر کلاه خود و زره معمولی بود. آنها وقتی از منطقه‌ای عبور می‌کردند؛ این تجهیزات را به عمد در مسیر به جا می‌گذاشتند، تا لشکریان طرف مقابل تصور کنند که سربازان آنها غول‌بیکرند و قبل از جنگ روحیه مبارزه و مقاومت خود را از دست بدهند.

در زمان حرکت سپاهیان اسلام برای فتح مکه، وقتی مسلمانان به نزدیک مکه رسیدند، رسول‌گرامی اسلام (ص) به یارانش دستور داد هنگام شب بر بالای بلندی‌های اطراف مکه به صورت پراکنده آتش‌های زیادی روشن کنند تا هرکس از دور نگاه می‌کند، تصور نماید که یک سپاه چند هزار نفره مکه را محاصره کرده است. در همین حال، پیامبر عباس بن عبدالمطلب را به داخل شهر مکه فرستاد تا با دعوت از ابوسفیان وی را به محلی ببرد که بتواند آن آتش‌ها را تماشا کند. همین که ابوسفیان مشعل‌های فروزان بسیار زیاد را مشاهده کرد، چاره‌ای جز تسلیم در برابر سپاه اسلام ندید؛ در نتیجه مکه بدون جنگ و خونریزی فتح شد.

در جنگ صفین، وقتی سپاهیان امام علی (ع) به فرماندهی مالک اشتر در آستانه شکست دادن لشکریان معاویه قرار گرفتند، لشکریان معاویه به منظور ایجاد شک و تردید در سپاهیان امام علی (ع) و برای فرار از شکست، با حيله‌گری عمرو عاص، قرآن‌ها را بر سر نیزه قرار دادند و اعلام کردند که

ما همه مسلمانیم و باید بین ما و شما این قرآن حکم کند. امام علی (ع) در واکنش به این اقدام معاویه به سپاهیان خود دستور ادامه جنگ داد و فرمود دشمنان شما اعتقادی به قرآن ندارند و این عمل آنها حیله و نیرنگی برای فرار از شکست است؛ اما بخشی از سپاهیان امام علی (ع) به فرمان آن حضرت توجه نکردند و در مقابل امام ایستادند. سرپیچی این عده در مقابل فرمان امام باعث شد که معاویه و لشکریانش از شکست حتمی نجات پیدا کنند.

در دوران ۸ ساله جنگ تحمیلی صدام علیه ایران، ارتش صدام علاوه بر بمباران شیمیایی رزمندگان و برخی از مناطق مرزی، بارها شهرهای بزرگ کشور ما از جمله تهران را به منظور ایجاد ترس و وحشت در بین مردم و تضعیف روحیه آنها، تهدید به بمباران شیمیایی می کرد.

تهدید به گسترش تحریم اقتصادی و مصوبه های مختلف در کنگره آمریکا و شورای عالی امنیت سازمان ملل متحد علیه جمهوری اسلامی ایران یکی از نمونه های روشن جنگ روانی دشمن علیه ماست.

بیشتر بدانید

در این سال‌ها، برای جلوگیری از رشد و قدرت یافتن نظام اسلامی، هر کاری که توانستند کردند، اگر شما تصور کنید ضربه‌ای می‌توانستند بزنند و نزدند، خطاست؛ هر کاری توانستند کردند، هر کار نکردند، چون نمی‌توانستند. جمهوری اسلامی در مقابل جنگ تحمیلی‌شان، تهاجم دزدانه‌شان، تحریم اقتصادی‌شان، جنگ روانی‌شان، تبلیغات و هیاهو و جنجال‌هایشان به پشتیبانی این ملت بزرگ و رشید محکم ایستاد و روز به روز بر قدرت خود افزود.

مقام معظم رهبری

در حرم مطهر رضوی (ع) - نوروز ۱۳۸۷

فعالیت (۲)

نمونه‌هایی از جنگ روانی علیه جمهوری اسلامی ایران را در کلاس درس بررسی کنید.

میزان اثرگذاری جنگ روانی از یک طرف به ویژگی‌های شخصیتی افراد مانند اعتقادات دینی، شجاعت، اعتماد به نفس، پابندی به ارزش‌های اخلاقی و... و از طرف دیگر به میزان علم و آگاهی انسان‌ها و نیز شناخت دوستان و دشمنان واقعی بستگی دارد.

برای آنکه شما دانش‌آموزان عزیز به جهان پیرامون خود و اتفاقاتی که در آن رخ می‌دهد، با دقت بیشتری توجه کنید و هر چیزی را به آسانی رد یا قبول نکنید، در این بخش از درس با روش‌های جنگ روانی آشنا می‌شوید.

روش‌های جنگ روانی

۱- تبلیغات: تبلیغ یا تبلیغات به معنای منتقل کردن و رساندن پیام، افکار و عقاید به دیگران است. در تبلیغات سعی می‌شود با بهره‌گیری از کلمات، تصاویر، موسیقی و... پیام به گونه‌ای آراسته شود که فکر و سلیقه‌گیرنده پیام، بر اساس خواست و تمایل فرستنده آن شکل بگیرد. همان‌طور که ممکن است با تبلیغات شایعه‌نادرستی را پخش کرد، به وسیله تبلیغات هم می‌توان آن را خنثی نمود.

در دنیای امروز کشورهایایی که از سرمایه‌فراوان، فناوری روز و شبکه‌های ماهواره‌ای گسترده بهره‌مندند، می‌توانند با استفاده از امکانات خود بر فکر و احساس مردم جهان تأثیر بگذارند.

امروزه آمریکا، قدرت‌های سلطه‌گر و رژیم صهیونیستی اشغالگر فلسطین با تشکیل گروهک‌های

تکفیری یا حمایت از گروه‌هایی که با نام اسلام و مسلمانان در کشورهای مختلف جهان دست به ایجاد ناامنی و جنایت می‌زنند، به معرفی چهره‌ای خشن و ضدانسانی از اسلام می‌پردازند.

نکته: همین قدرت‌های زورگویی جهانی در کشورهای مختلف نیروی نظامی پیاده می‌کنند و از هر جنایت و تجاوز دریغ نمی‌دارند و خودشان را مدافع حقوق بشر معرفی می‌کنند!

۲- شایعه: شایعه به معنای انتشار مطالب و اخباری است که درستی و نادرستی آن معلوم نیست و عموماً منبع مطمئن و مشخصی هم ندارد. شایعه معمولاً با اصل خبر تفاوت زیادی دارد؛ مانند شایعه شهادت رسول گرامی اسلام (ص) در جنگ اُحُد که توسط مشرکان و به منظور تضعیف روحیه مسلمانان پخش شد؛ در صورتی که آن حضرت فقط به صورت جزئی مجروح شده بود.

از نظر اخلاقی و دینی معمولاً شایعه، مجموعه‌ای از غیبت، تهمت، نشر مطالب غیرمطمئن و ... است که براساس احکام صریح اسلامی تأیید یا سکوت در برابر آن و عدم مقابله با آن گناه محسوب می‌شود. در آیات قرآن کریم و احکام دینی به مسلمانان تأکید شده است که در مورد اموری که اطلاع و علم کافی درباره آن ندارند، بررسی کنند؛ زیرا چشم و گوش و زبان و قلب انسان در پیشگاه خداوند مسئول هستند.

فعالیت (۳)

راه‌های مقابله و جلوگیری از شایعه پراکنی کدامند؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

۳- تحریف و اقیعیات: تحریف یعنی منحرف کردن خبری از مسیر و موضوع اصلی خود که به منظور انحراف اذهان مردم از حق به سوی باطل صورت می‌گیرد. در تحریف و اقیعیات معمولاً دروغ گفته نمی‌شود؛ بلکه اقیعیات به صورت دیگری بیان می‌گردد که با اصل موضوع تفاوت زیادی دارد. در تحریف و اقیعیت، گاهی کلماتی به متن اصلی اضافه یا از آن کم می‌شود و گاهی جملات به صورتی

که بوده بیان می‌گردد؛ ولی به گونه‌ای تفسیر می‌شود که مخالف منظور گوینده یا نویسنده مطلب است و با اصل آن تفاوت دارد. برای مثال، با وجود آنکه مقامات کشور ما بارها اعلام کرده‌اند که هدف‌شان از پیشرفت در فناوری هسته‌ای، استفاده صلح‌آمیز از آن برای تولید انرژی هسته‌ای است؛ ولی غربی‌ها با این تفسیر که «ایران تاکنون نتوانسته ثابت کند که قصد استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای دارد»، اذهان عمومی مردم جهان را از این واقعیت که «ایران قصد استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای دارد»، به سمتی سوق می‌دهند که تصور شود؛ «قصد ایران از پیشرفت در فناوری هسته‌ای، استفاده غیر صلح‌آمیز از آن است».

۴- **تفرقه افکنی**: یکی دیگر از روش‌های جنگ روانی، دامن‌زدن به اختلافات موجود در یک یا چند کشور است که به منظور ایجاد بدبینی و به‌وجود آوردن درگیری و در نهایت برای از بین بردن وحدت و یکپارچگی یک جامعه صورت می‌گیرد. برای نمونه، دامن‌زدن به اختلافات میان شیعه و سنی یا ایجاد بدبینی بین مسلمانان و سایر ادیان الهی و همچنین مطرح کردن اختلافات قومی در بین قومیت‌های مختلف، مواردی است که تمامی آنها به منظور تضعیف اتحاد و یکپارچگی ملت ایران صورت می‌پذیرد.

۵- **ترور**: ترور، تهدید و تلاش برای ایجاد ترس و وحشت درباره‌ی یک گروه یا یک کشور جهت تحت فشار قرار دادن آنها به منظور تسلیم در برابر خواسته‌های طراحان آن می‌باشد.

ترور بر دو نوع است: ترور شخص و ترور شخصیت.

ترور شخص: در ترور شخص، افراد موّجه، توانمند و ارزشمند یک کشور که نقش مؤثری در

شهید صیاد شیرازی

شهید دکتر مفتاح

استاد شهید مطهری

شهید دکتر بهشتی

شهید دکتر باهنر

شهید رجایی

آگاهی مردم و پیشرفت جامعه دارند، مورد تهاجم جسمی و فیزیکی قرار می‌گیرند. برای نمونه، در کشور ما، شهادت شخصیت‌های اندیشمند و برجسته‌ای همچون مطهری، بهشتی، رجایی، باهنر، صیاد شیرازی و دانشمندان هسته‌ای و... نمونه‌هایی از ترور شخص محسوب می‌شوند.

سوء قصد به جان مقام معظم رهبری در یکی از مساجد تهران در سال ۱۳۶۰ که طی آن یک دست ایشان به شدت آسیب دید، یکی دیگر از ترورهای است که در اولین سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی رخ داد.

ترور شخصیت: تخریب شخصیت‌های بزرگ و تأثیرگذار با استفاده از دروغ، شایعه، تهمت و تبلیغات ناروا از قدیم رایج بوده است. به‌عنوان مثال دشمنان خدا در صدر اسلام پیامبر اکرم (ص) را جادوگر یا مجنون می‌دانستند. از زمان پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون نیز چهره‌های برجسته نظام اسلامی ایران مانند امام خمینی و مقام معظم رهبری از سوی دشمنان مورد هدف قرار گرفتند و با استفاده از شایعه، تحریف واقعیت و نسبت دادن صفات ناروا، سعی کرده‌اند تا شخصیت تأثیرگذار آنها را تخریب کنند.

ترور شخصیت در مواردی به صورت کلی «دین اسلام» یا شخصیت مسلمانان را هدف قرار می‌دهد. برای مثال در بعضی از فیلم‌های سینمایی، شخصیت‌های منفی فیلم یک یا چند نفر از مسلمانانی هستند که چهره خشن و منفوری از آنها ترسیم شده است. همچنین در برخی از بازی‌های رایانه‌ای کسی که مشغول بازی می‌شود، برای پیروز شدن باید به سمت فرد یا افرادی که دارای ویژگی‌های اسلامی و مذهبی‌اند، تیراندازی کند و برای به‌دست آوردن امتیاز به سوی کسی که «الله اکبر» می‌گوید، شلیک نماید. در تمامی این بازی‌ها، قصد و هدف طراحان بازی، تخریب شخصیت مسلمانان است.

فعالیت (۴)

در یکی از بازی‌های رایانه‌ای، قهرمان بازی فردی آمریکایی است که باید افرادی را که «یا مهدی» و «الله اکبر» می‌گویند، از پای درآورد تا به مراحل بعدی برسد. به نظر شما طراحان این بازی به دنبال چه اهدافی هستند؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی زبان

به نظر شما چرا با وجود شبکه‌های فراوان فارسی زبان، تعداد آنها در حال افزایش است؟ آیا می‌دانید هزینه اجاره یک ماهواره در فضا، تهیه و تولید برنامه‌های آن، ارسال برنامه بر روی شبکه و... چقدر است؟ آیا تأمین این هزینه‌ها بدون حمایت قدرت‌های اقتصادی و سیاسی دنیا امکان‌پذیر است؟

اگر به صورت سطحی و ساده به موضوع نگاه کنیم، شاید گمان کنیم که هدف این شبکه‌ها اطلاع‌رسانی و سرگرم کردن فارسی‌زبانان است؛ اما اگر کمی درباره این موضوع فکر کنیم، بی‌می‌توانیم که قدرت‌های پشت پرده این شبکه‌ها اهداف دیگری در سر دارند.

حمایت گسترده از راه اندازی این شبکه‌ها به دلیل تأثیری که ماهواره و تلویزیون در برانگیختن افکار عمومی دارد، مورد توجه دشمنان انقلاب اسلامی است تا از این طریق بتوانند جنگ روانی و جنگ رسانه‌ای خود را علیه جمهوری اسلامی ایران گسترش دهند.

برنامه‌های سیاسی، فرهنگی و هنری، فیلم‌های سینمایی، سریال‌های تلویزیونی، گفت‌وگوهای اقتصادی و اجتماعی و حتی برنامه‌های به ظاهر خانوادگی آنها عمدتاً با هدف‌هایی همچون:

- بدبین کردن مردم به اسلام و نظام جمهوری اسلامی
- قطع رابطه ملت با رهبری نظام
- ترویج بی‌بندوباری اخلاقی
- از بین بردن استحکام خانواده
- جدایی دین از سیاست
- دور کردن مردم از ارزش‌های دینی و...

صورت می‌گیرد که همه در جهت اهداف جنگ روانی و جنگ رسانه‌ای دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران است. البته در برخی از برنامه‌های این شبکه‌ها اطلاع‌رسانی، سرگرمی‌های معمولی، مسابقات ورزشی و... هم وجود دارد؛ اما آنچه که باید به آن توجه داشت، اهداف کلی این شبکه‌هاست که به آنها اشاره شد.

فعالیت (۵)

بهترین راه‌ها برای مقابله با جنگ روانی دشمنان را در کلاس به بحث بگذارید. (از سخنان مقام معظم رهبری، کتاب‌ها، مجله‌ها، مصاحبه و گفت‌وگو با افراد صاحب نظر بهره بگیرید.)

نظام جمع و جنگ افزار سازی

نظم چیست و چه تأثیری در کارهای ما دارد؟

نظم در لغت به معنای آراستن، برپا داشتن و انجام دادن به موقع کارهاست. نظم یکی از امور فردی و اجتماعی است که رعایت آن برای تمام انسان‌ها لازم و مفید است. نظم یکی از عوامل مهم در پیشرفت هر اجتماع است، و در امور فردی هم عموم انسان‌های موفق، افراد منظمی در طول زندگی خود بوده‌اند.

فعالیت (۱)

شما به‌عنوان یک دانش‌آموز موفق، مواردی از رعایت نظم در کلاس، مدرسه، خانه و جامعه را

برشمرید:

- ۱- در کلاس :
- ۲- در مدرسه :
- ۳- در خانه :
- ۴- در جامعه :

در امور اجتماعی هم ما نیروهای نظامی را به‌عنوان منظم‌ترین افراد می‌شناسیم؛ زیرا یکی از ویژگی‌های مشخص آنها رعایت نظم است.

نظام جمع و اطاعت از فرماندهی یکی از اموری است که هر فرد نظامی باید آن را آموزش دیده و در طول خدمت خود به‌صورت دقیق رعایت کند.

با توجه به اینکه یادگیری نظام جمع، تأثیر فراوانی در هماهنگی یک دانش‌آموز با کارهای جمعی مدرسه دارد و می‌تواند باعث نظم بیشتر دانش‌آموزان شود، در این درس با آن آشنا می‌شوید.

نظام جمع

نظام جمع حرکاتی است که به‌صورت منظم انجام می‌شود و افراد را در انجام کارهای جمعی با یکدیگر هماهنگ می‌کند.

نظام جمع از یک دسته حرکات منظم و با مفهوم مشخص تشکیل شده است، که در این درس برخی از آنها آموزش داده می‌شود. هر حرکت نظام جمع از دو جزء تشکیل شده است: خبر و اجرا

خبر و اجرا

خبر به معنای اطلاع از نوع فرمان و ایجاد آمادگی در فرد برای انجام یک عمل مشخص است. اجرا به معنای اطاعت از فرمان و اجرای عمل مشخصی است که فرمانده دستور می‌دهد. برای

مثال، در حرکت از جلو نظام، از جلو، خبر و نظام، اجرای فرمان است.

فرمان از جلو نظام

از جلو نظام فرمانی است که برای پشت سر هم قرار گرفتن افراد صادر می‌شود؛ مانند: زمانی که دانش‌آموزان یک کلاس در یک صف پشت سر هم قرار می‌گیرند.

در فرمان از جلو نظام، فرمانده با صدای بلند می‌گوید: «از جلو!» در این حالت، افراد تحت فرمان باید به سرعت، پشت سر هم قرار گیرند. سپس فرمانده اعلام می‌کند: «نظام!»

در این حالت افراد تحت فرمان، بدون صحبت و حرکت باید با فاصله معین که با دست مشخص می‌شود، پشت سر هم بایستند.

فرمان به چپ چپ

در این حرکت، افراد تحت فرمان، 90° درجه بدن خود را به سمت چپ می‌چرخانند. در این عمل، نفرات باید روی پاشنه پای چپ و پنجه پای راست خود حرکت کنند.

فرمان به راست راست

در این حرکت افراد تحت فرمان، 90° درجه بدن خود را به سمت راست می‌چرخانند. در این عمل، نفرات باید روی پاشنه پای راست و پنجه پای چپ خود حرکت کنند.

عقب گرد

در این حرکت افراد تحت فرمان از سمت چپ، بدن خود را 180° درجه می‌چرخانند؛ به طوری

که برای مثال، اگر قبل از عقب‌گرد نفرات رو به شمال ایستاده باشند، پس از عقب‌گرد باید به سمت جنوب بایستند.

فرمان خبردار

در فرمان خبردار افراد باید با حالت صحیح در جای خود بایستند. در این حالت پاها جفت و دست‌ها در امتداد پاها قرار می‌گیرد.

سیر تحول و شناخت جنگ‌افزارها

در جنگ‌هایی که در طول تاریخ اتفاق افتاده، انسان‌ها به تناسب رشد فکری و عقلانی خود از ابزارهای مختلفی به‌عنوان وسایل جنگی استفاده می‌کرده‌اند. ابزارهای جنگی بشر از سنگ، چوب، تیر و کمان، نیزه و شمشیر شروع و پس از مدت زمانی به سلاح‌های گرم، توپ و تانک رسید. سپس ماشین‌های جنگی شامل هواپیما، زیر دریایی، موشک‌های دور بُرد و... وارد صحنه جنگ‌ها شدند و میدان نبرد از زمین به دریا و آسمان گسترش پیدا کرد.

در عصر حاضر، اگرچه برخی کشورها به سلاح‌های غیرمتعارف (شیمیایی، میکروبی و هسته‌ای) دسترسی پیدا کرده و در مواردی از آن استفاده نموده‌اند؛ اما به دلیل مخالفت‌های جهانی با این سلاح‌ها و تلفات زیادی که به دنبال دارند، استفاده از آن منع شده است. به همین جهت در دوران کنونی، تکیه قدرت‌های نظامی بر استفاده از جنگ الکترونیک، جنگ اطلاعاتی، جنگ اقتصادی، جنگ نرم و موارد مشابه می‌باشد؛ اگرچه در دنیای امروز، استفاده از فناوری موشکی نیز یکی از محورهای مهم توانمندی دفاعی هر کشور محسوب می‌شود.

بر همین اساس دانشمندان مؤمن و توانای میهن عزیز ما در این زمینه تلاش‌های فراوانی کرده‌اند و تاکنون موفق به ساخت انواع مختلف موشک‌های زمین به زمین و زمین به هوا شده‌اند.

ساخت و تولید این موشک‌ها در کنار سایر توانمندی‌های دفاعی کشورمان، باعث شده تا دشمنان کمتر در فکر تهاجم نظامی به میهن عزیز ما باشند.

فعالیت (۳)

دربارهٔ موشک‌های ساخت متخصصان ایرانی جست‌وجو کنید و جدول زیر را کامل کنید و در صورت امکان تصاویر مربوطه را در کلاس خود نمایش دهید.

ردیف	نام موشک	وزن موشک	طول بُرد موشک
۱			
۲			
۳			
۴			

اسلحه انفرادی

اسلحه انفرادی وسیله‌ای است که یک رزمنده مدافع میهن می‌تواند آن را حمل نموده و در صورت نیاز از آن استفاده نماید؛ مانند: اسلحهٔ انفرادی کلاشینکف

با توجه به اینکه نیروی انسانی با ایمان، مهم‌ترین عامل توان‌مندی دفاعی کشور محسوب می‌شود و شناخت یک اسلحه انفرادی برای همه ما مفید است، در تصاویر صفحه قبل شما دانش‌آموزان عزیز با اسلحه کلاشینکف و قطعات مربوط به آن آشنا شدید.

آشنایی با مین

این قسمت از درس فقط به استان‌های آلوده به مین شامل ایلام، آذربایجان غربی، خوزستان، کردستان و کرمانشاه اختصاص دارد^۱.

همه می‌دانیم که بقایای تجهیزات جنگی و دیگر آثار به‌جا مانده در مناطق جنگی، پس از پایان جنگ به‌سادگی قابل جمع‌آوری نیست. برای کسانی که در مناطق جنگی دوران دفاع مقدس، زندگی می‌کنند، آشنا شدن با این وسایل و چگونگی برخورد با آنها ضروری است. از میان تجهیزات جنگی باقی‌مانده از دوران جنگ، مین‌های خنثی نشده بسیار خطرناک‌اند، زیرا انفجار آنها باعث کشته شدن یا مجروح و معلول شدن افراد می‌گردد. خنثی‌سازی مین یعنی خارج کردن مین از حالت انفجار، که توسط متخصصان نظامی انجام می‌شود.

۱- از این بخش در امتحان هماهنگ پایان سال ارزشیابی صورت نمی‌گیرد.

مین یکی از ابزارهای جنگی است که قابلیت انفجار دارد. مین‌ها در انواع، اندازه‌ها و رنگ‌های مختلف وجود دارند. با گذشت زمان، ظاهر مین ممکن است در اثر زنگ‌زدگی یا شرایط آب و هوایی تغییر کند؛ اما خاصیت انفجاری آن از بین نمی‌رود.

بیشتر بدانید

چرا از مین استفاده می‌شود؟
کشورهایی که در حال جنگ‌اند، برای جلوگیری از پیشروی دشمن و از بین بردن آنها، از مین استفاده می‌کنند.
مین‌ها را معمولاً در منطقه یا محلی از زمین و در زیر خاک کار می‌گذارند، که به آن میدان مین گفته می‌شود.
پس از پایان جنگ، تا سال‌های زیادی این مین‌ها باقی می‌مانند و بعدها تلفات جانی زیادی به بار می‌آورند.
بنابراین، همهٔ افرادی که در مناطقی زندگی می‌کنند که جنگ در آن اتفاق افتاده است، باید با خطرات مین آشنا باشند؛ زیرا به‌طور اجتناب‌ناپذیری در معرض خطر انفجار آن قرار دارند.
نشانه‌های وجود مین چیست؟
علائم و نشانه‌های زیادی برای خطر انفجار مین و مهمات جنگی وجود دارد که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

۱- وجود پوکه‌های فشنگ یا جعبه‌های مهمات

۲- ماشین جنگی سوخته و خراب یا تانک صدمه دیده

۳- رخ دادن انفجار در هنگام آتش‌سوزی طبیعی در یک منطقه

۴- وجود تکه‌های سیم یا قطعات مربوط به ابزارهای جنگی

۵- وجود خاکریزهای دوران جنگ

مین‌ها چگونه منفجر می‌شوند؟

مین‌ها در اثر حوادث زیر منفجر می‌شوند:

۱- عبور انسان از روی مین یا تماس فرد با مین

۲- عبور حیوانات از روی مین

۳- برخورد اجسام با مین

- ۴- کشیده شدن سیم متصل به مین
- ۵- حرارت آتشی که در نزدیکی مین روشن شده باشد.
- در مناطق جنگی برای پرهیز از خطر مین چه باید کرد؟
- برای آنکه خطری برای شما رخ ندهد، رعایت موارد زیر لازم می باشد :
- ۱- از مناطق غیر امن عبور نکنید.
- ۲- حتی الامکان از راه‌های پر رفت و آمد و امتحان شده حرکت کنید.
- ۳- اگر به سیمی که بخشی از آن بیرون است، برخورد کردید، به آن دست نزنید.
- ۴- مین‌های بیرون آمده از زیر خاک را دستکاری نکنید.
- ۵- به اشیای مشکوک و غیرعادی نزدیک نشوید.
- ۶- در هنگام حرکت، اگر مین را مشاهده کردید، توقف کنید و از جای پای قبلی خود برگردید.

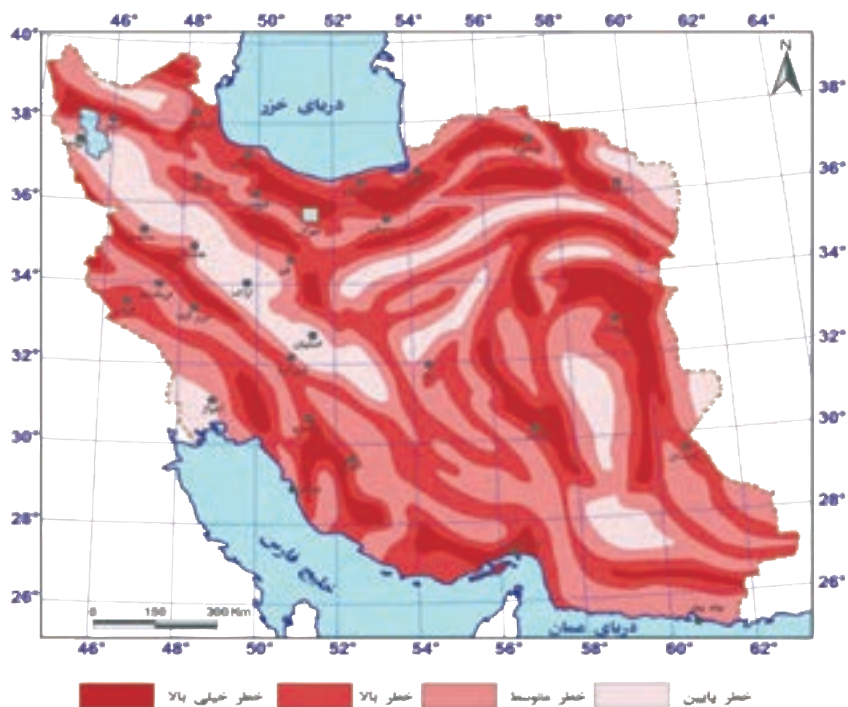
فعالیت (۳)

اگر از نزدیک مین دیده‌اید یا از مناطق آلوده به مین اطلاعاتی دارید یا از سایر خطرات مین‌ها آگاهی دارید؛ تجربیات و یافته‌های خود را با همکلاسی‌هایتان در میان بگذارید یا در قالب یک گزارش به کلاس ارائه دهید.

آلودگی هوا بر زمین لرزه

به نقشه «خطر پذیری زمین لرزه‌ای» ایران به دقت نگاه کنید.

فعالیت (۱)

۱- با توجه به راهنمای نقشه فوق مطالبی را که درباره آن به نظر تان می‌رسد، بنویسید.

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

۲- آیا می‌توانید محل وقوع چند زمین‌لرزه بزرگ را که در کشور ما رخ داده است، نام ببرید؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

آیا ما برای مقابله با زمین‌لرزه آماده‌ایم؟
به تصاویر و بریده‌جراید زیر نگاه کنید و به سؤال‌ها پاسخ دهید.

فعالیت (۲)

از اخبار و تصاویر صفحه قبل چه پیامی دریافت می‌کنید؟ آیا کسب آمادگی بیشتر برای رویارویی با زمین لرزه ضروری است؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

راه‌های ایمنی در برابر زمین لرزه

بشر با دانش کنونی خود قادر به پیش‌بینی زمان دقیق وقوع زمین لرزه نیست، اما با در پیش گرفتن روش‌های مناسب می‌تواند خطرهای ناشی از این پدیده طبیعی را کاهش دهد. تصاویر زیر را به دقت بررسی کنید.

فعالیت (۳)

آنچه از تصاویر بالا دربارهٔ راه‌های ایمنی برای آمادگی در برابر زمین لرزه به ذهنتان می‌رسد، بنویسید.

نتیجهٔ بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

ارائهٔ آموزش‌های صحیح همگانی و آماده‌سازی اقشار مختلف جامعه، یکی از عوامل مؤثر در کاهش خطرهای ناشی از زمین لرزه است.

فعالیت (۴)

۱- به نقشه خطرپذیری زمین لرزه‌ای ایران در صفحه ۸۸ به دقت نگاه کنید و با استفاده از راهنمای نقشه، نام چهار شهر از کشورمان را که در منطقه «خطرپذیری زمین لرزه‌ای بالا» و «خیلی بالا» قرار دارند، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۲- راه‌های ایمنی در برابر زمین لرزه را نام ببرید.

.....

.....

.....

.....

۳- یک مورد از راه‌های ایمنی در برابر زمین لرزه را شرح دهید.

.....

.....

.....

.....

۴- شما دانش‌آموزان در آموزش خانواده و دوستان خود برای مقابله با زمین لرزه، چه نقشی می‌توانید داشته باشید؟

.....

.....

.....

.....

ایمنی در برابر زمین لرزه

مثلاً فوق از سه ضلع آگاهی، آمادگی و همکاری تشکیل شده است که ارتباط تنگاتنگ این سه عامل می‌تواند ایمنی جامعه را در برابر صدمات ناشی از وقوع زمین لرزه افزایش دهد.

آگاهی

مجموعه‌ای از دانش و اطلاعات افراد جامعه دربارهٔ پدیدهٔ زمین لرزه و اقدامات قبل، هنگام و بعد از آن است.

آمادگی

افزایش توانایی‌های افراد جامعه برای انجام فعالیت‌های مناسب در زمان قبل، حین و پس از وقوع زمین لرزه است.

همکاری

مشارکت همهٔ افراد جامعه برای دستیابی به ایمنی است.

ایمنی در برابر زمین لرزه = همکاری + آمادگی + آگاهی

فعالیت (۱)

تصوّر کنید زمین لرزه‌ای در یک شهر رخ داده است. مردم این شهر پس از وقوع زمین لرزه به چه چیزهایی نیاز دارند؟

نتیجهٔ بحث کلاس	پاسخ دانش آموز

شورای ایمنی در برابر زمین لرزه

زمانی که حادثه‌ای مانند زمین لرزه رخ می‌دهد، شرایط عادی زندگی ما به شرایط بحرانی تبدیل می‌شود. به همین دلیل نیاز است گروهی که از قبل برای این بحران آماده شده‌اند، وارد عمل شوند و مشکلات به‌وجود آمده را برطرف کنند.

تصاویر مربوط به شورای ایمنی را نگاه کنید. این تصاویر نشان می‌دهد چه گروه‌هایی می‌توانند در شرایط بحرانی به مردم کمک کنند.

فعالیت (۲)

آیا می‌توانید نام گروه‌های زیر را بنویسید؟

شورای ایمنی در برابر زمین لرزه

رئیس یا سرپرست

پاسخ دانش آموز

پاسخ معلم

برنامه‌ریزی، مشارکت، همکاری و هماهنگی در پیشبرد فعالیت‌های گروهی امری مؤثر و ضروری است. انجام بسیاری از وظایف گروه‌های شورای ایمنی تنها از عهدهٔ امدادگران دوره دیده و با تجربه برمی‌آید و در توان دانش‌آموزان نیست؛ بنابراین هر یک از وظایف براساس توانایی و آمادگی تعیین خواهد شد.

آشنایی با وظایف شورای ایمنی در برابر زمین لرزه (الف) گروه تدارکات و پشتیبانی

گروه تدارکات و پشتیبانی با هدف فراهم آوردن امکانات و تجهیزات مورد نیاز و برقراری دوره‌های آموزشی و پشتیبانی مناسب، تشکیل می‌شود.

بیشتر بدانید

وظایف گروه

- ۱- تهیه فهرست از نزدیک‌ترین مراکز امدادی و درمانی، آتش‌نشانی، نیروی انتظامی و... به همراه شماره تلفن و نشانی
 - ۲- تهیه وسایل ضروری گروه‌های دیگر
 - ۳- کنترل کردن اسامی و تعداد دانش‌آموزان (بعد از زمین لرزه نباید کسی بدون هماهنگی از محیط مدرسه خارج شود.)
 - ۴- ایمن‌سازی محیط مدرسه
- حال درباره وظایف گروه بحث و گفت‌وگو کنید تا آمادگی لازم را جهت انجام مانور داشته باشید.

ب) گروه نجات و امداد

بعد از وقوع زمین لرزه ممکن است در اثر ریزش آوار، شکستن شیشه‌ها و... افرادی که در جاهای نامناسب قرار دارند، مجروح شوند؛ بنابراین، گروه نجات و امداد با هدف کمک به مجروحان و مصدومان تشکیل می‌شود.

بیشتر بدانید

وظایف گروه

- ۱- امداد رسانی به مجروحان
- ۲- انتقال مجروحانی که جراحات‌های عمیق دارند، به مراکز درمانی
- ۳- صحبت کردن با بیماران و روحیه و امید دادن به آنها
- ۴- اسکان و تعیین مکان مناسب برای دانش‌آموزان (به دور از ساختمان‌ها و دیوارها، جایی مانند وسط حیاط مدرسه)

پ) گروه جست‌وجو

پس از هر زمین لرزه، احتمال خراب شدن ساختمان‌ها، ریزش آوار و حبس شدن افراد در مکان‌های مختلف وجود دارد. این گروه با هدف جست‌وجو برای یافتن افرادی که در موقعیت‌های خطرناک قرار دارند، تشکیل می‌شود.

بیشتر بدانید

وظایف گروه

- ۱- جست‌وجو برای یافتن مجروحان و افراد گمشده
- ۲- جلوگیری از ورود افراد به داخل ساختمان (این گروه باید از ورود افراد به مکان‌های پرخطر جلوگیری کند).
- ۳- انتقال مجروحان به جای مناسب (افراد این گروه باید دوره‌های هلال احمر را نیز بگذرانند و انواع حمل مجروح را با توجه به نوع جراحات‌ها فرا بگیرند).
- ۴- بررسی ساختمان از نظر نشست گاز، قطع برق و شکستن لوله‌های آب

ت) گروه آتش‌نشان

پس از وقوع زمین لرزه، احتمال نشست گاز، اتصال سیم‌های برق و در نهایت آتش‌سوزی وجود دارد؛ بنابراین گروه آتش‌نشان با هدف واپایش (کنترل) و نظارت برای افزایش ایمنی تشکیل می‌شود.

بیشتر بدانید

وظایف گروه

- ۱- خاموش کردن آتش
- ۲- بررسی ساختمان از نظر احتمال آتش سوزی
- ۳- بررسی ساختمان از نظر احتمال خطرهای بعدی (برق گرفتگی، نشت گاز و...)

ایمن سازی محیط زندگی در برابر زمین لرزه

هنگام وقوع زمین لرزه، سقوط، پرتاب و افتادن برخی وسایل مانند کمد، بوفه و کتابخانه ممکن است باعث به وجود آمدن صدمات و حتی تلفات شود. به همین دلیل نیاز است با به کارگیری برخی روش‌ها از سقوط و افتادن این وسایل جلوگیری کنیم.

اگر وسایل موجود در تصاویر، محکم در جای خود نصب می‌شدند، خطر سقوط آنها کمتر نمی‌شد؟

فعالیت (۳)

به نظر شما، هنگام وقوع زمین لرزه در مدرسه چه خطرهایی دانش‌آموزان را تهدید می‌کند؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش‌آموز

فعالیت (۴)

با دقت در تصاویر زیر، مشخص کنید که هر تصویر به چه مکانی از مدرسه مربوط می‌شود و در هریک از آنها چه اقدامات ایمنی انجام شده است؟

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز
	۱-
	۲-

با توجه به آنچه که تاکنون آموخته‌اید، نسبت به تهیه چک لیست (فهرست) نکات ایمنی در مدرسه و منزل با مشورت گروه اقدام کنید و به کلاس ارائه دهید.

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		مدرسه
		خانه

نام گروه‌های چهارگانه شورای ایمنی را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

چهار مورد از راه‌های ایمن‌سازی آزمایشگاه و کتابخانه را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

چهار نمونه از وسایل ضروری گروه آتش‌نشانی را نام ببرید.

.....

.....

.....

.....

در زمان وقوع و بعد از زمین لرزه چه باید کرد؟

● زمین لرزه رودبار : ساعت ۳۰ دقیقه بامداد روز ۳۱ خرداد ۱۳۶۹ ۷/۴ در مقیاس ریشتر

● زمین لرزه بم : ساعت ۵/۲۶ بامداد روز ۵ دیماه ۱۳۸۲ ۶/۵ در مقیاس ریشتر

تجربه نشان داده است که آگاهی و آمادگی قبل از وقوع زمین لرزه، همچنین انجام عکس العمل مناسب و به دور از عجله هنگام وقوع زمین لرزه، تأثیر زیادی در حفظ سلامت افراد داشته است. بنابراین به دست آوردن آمادگی لازم و انجام اقدامات صحیح هنگام وقوع زمین لرزه ضروری است.

فعالیت (۱)

تصاویر زیر را به دقت نگاه کنید.

با توجه به تصاویر، در زمان وقوع زمین لرزه احتمال بروز چه خطرهایی وجود دارد؟ چهار مورد را نام ببرید.

ردیف	پاسخ دانش آموز	نتیجه بحث کلاس
۱		
۲		
۳		
۴		

مکان‌های مناسب و نامناسب

مکان‌های مناسب

مکان‌های مناسب به جاهایی گفته می‌شود که در زمان وقوع زمین لرزه، احتمال خطر و آسیب‌پذیری در آن محل کمتر است.

مکان‌های نامناسب

مکان‌های نامناسب به جاهایی گفته می‌شود که در زمان وقوع زمین لرزه، احتمال خطر و آسیب‌پذیری در آن محل بیشتر از جاهای دیگر است.

فعالیت (۲)

اکنون با توجه به آنچه گفته شد، مکان‌های «مناسب» و «نامناسب» را در هر یک از تصاویر زیر مشخص کنید.

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
مکان مناسب :	مکان مناسب :	
مکان نامناسب :	مکان نامناسب :	

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
مکان مناسب :	مکان مناسب :	
مکان نامناسب :	مکان نامناسب :	

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
مکان مناسب :	مکان مناسب :	
مکان نامناسب :	مکان نامناسب :	
نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
مکان مناسب :	مکان مناسب :	
مکان نامناسب :	مکان نامناسب :	

پناه گیری صحیح هنگام وقوع زمین لرزه

فعالیت (۳)

۱- به نظر شما در زمان وقوع زمین لرزه چه کار باید کرد؟ هر یک از اقدامات انجام شده در تصاویر را بنویسید.

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		

برای پناه‌گیری حتماً از گوشهٔ دیوار داخلی استفاده کنید. (دیوار داخلی به‌جایی گفته می‌شود که پشت آن فضای خارجی مانند حیاط، کوچه و خیابان نباشد.)

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		

نکته: راه‌پله‌ها محل‌های مناسبی برای پناه‌گیری نیستند؛ اما اگر در زمان وقوع زمین‌لرزه در آن مکان بودید، در کنار دیوار روی پله بنشینید و از سر خود مراقبت کنید.

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		

نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		
نتیجه بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	
		

نکته: به یاد داشته باشیم، تمام پناه‌گیری‌ها با فرض مقاوم بودن ساختمان در برابر زمین لرزه انجام می‌شوند.

توجه: به علت وجود پس‌لرزه‌ها، پس از اتمام تکان‌های زمین لرزه با حفظ آرامش و بدون هجوم، به فضای باز بروید و در مکانی دور از ساختمان‌ها، تیرهای چراغ برق و وسایل خطرناک بمانید.

فعالیت (۴)

۱- با توجه به آنچه که آموخته‌اید، ۴ مورد از فضاهای مناسب و نامناسب «آزمایشگاه» و «کتابخانه» را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۲- فرض کنید زمین لرزه‌ای رخ داده است و شما در کلاس درس هستید. چه محلی را برای پناه‌گیری انتخاب می‌کنید؟ پناه‌گیری را انجام دهید.

.....

.....

.....

.....

۳- مکان‌های «مناسب» و «نامناسب» را به ترتیب با رنگ‌های سبز و قرمز در محل‌هایی که مراجعه می‌کنید، مشخص کنید و بنویسید (آزمایشگاه، نمازخانه، حیاط، راهرو و...).

.....

.....

.....

.....

بعد از وقوع زمین لرزه چه باید کرد؟

فعالیت (۵)

با دقت به تصاویر نگاه کنید و بگویید بعد از وقوع زمین لرزه چه مواردی را باید رعایت کرد؟

نتیجۀ بحث کلاس	پاسخ دانش آموز	ردیف
		۱
		۲
		۳
		۴

		۵
		۶

فعالیت (۶)

علاوه بر پاسخ‌هایی که در جدول صفحه قبل دادید، موارد دیگری از اقدامات پس از وقوع زمین لرزه را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نکته: هنگام وقوع زمین لرزه، در صورتی که به رادیو دستی دسترسی دارید، آخرین اطلاعات و دستورالعمل‌های ضروری را دریافت کنید.

منابعی برای مطالعه بیشتر

ردیف	نام کتاب	نام نویسنده	انتشارات
۱	خاطرات «دا»	سیده اعظم حسینی	سوره مهر
۲	خاطرات مرضیه حدیدچی (دباغ)	محسن کاظمی	سوره مهر
۳	در کمین گل سرخ - زندگی نامه شهید صیاد شیرازی	محسن مؤمنی	سوره مهر
۴	بابا نظر - خاطرات شهید نظرزاد	مصطفی رحیمی	سوره مهر
۵	خاک‌های نرم کوشک - زندگی نامه شهید برونسی	سعید عاکف	مُلک اعظم
۶	جهاد	شهید مطهری	صدرا
۷	حماسه‌سازان پایداری - بسیج در آئینه رهنمودهای مقام معظم رهبری	-	دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۸	آشنایی با پدافند غیرعامل	-	عابد
۹	فرهنگ نامه مصور علوم دفاعی	شهاب قهرمانی	مدرسه
۱۰	دایرةالمعارف مصور تاریخ جنگ ایران و عراق	جعفر شیرعلی‌نیا	سایان
۱۱	سریداران	محسن حجری	مدرسه
۱۲	اسیر کوچک - خاطرات غلامرضا رضازاده	حسین نیری	سوره مهر
۱۳	سفر سرخ - مسلم بن عقیل	مجید مسعودی	مرزبانان خورشید
۱۴	پاییز ۵۹ - خاطرات زهره ستوده	رقیه میرابوالقاسمی	سوره مهر
۱۵	یکشنبه آخر - خاطرات معصومه رامهریزی	-	سوره مهر
۱۶	دوره درهای بسته ۲ - خاطرات فاطمه ناهیدی (آزاده)	-	روایت فتح
۱۷	دوره درهای بسته ۴ - خاطرات منصور کاظمیان (آزاده)	-	روایت فتح
۱۸	چمران به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۱۹	مهدی باکری به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۰	دقایقی به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۱	کاظمی به روایت همسر شهید	-	روایت فتح

۲۲	حمید باکری به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۳	فکوری به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۴	دوران به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۵	یاسینی به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۶	بابایی به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۷	زین‌الدین به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۸	همت به روایت همسر شهید	-	روایت فتح
۲۹	شهید باکری	حبیب یوسف‌زاده	مدرسه
۳۰	شهید چمران	احمد دهقان	مدرسه
۳۱	مردی با چفیه سفید - براساس زندگی شهید عباس کریمی	اصغر فکور	سوره مهر - نشر شاهد
۳۲	پروانه در چراغانی - براساس زندگی شهید خرازی	مرجان فولادوند	سوره مهر - نشر شاهد
۳۳	پرواز سفید - براساس زندگی شهید عباس بابایی	داود بختیاری	سوره مهر - نشر شاهد
۳۴	پاوه سرخ - براساس زندگی شهید چمران	داود بختیاری	سوره مهر - نشر شاهد
۳۵	آقای شهردار - براساس زندگی شهید مهدی باکری	داود امیریان	سوره مهر - نشر شاهد
۳۶	معلم فراری - براساس زندگی شهید همت	رحیم مخدومی	سوره مهر - نشر شاهد
۳۷	روزهای آخر - داستان دوران جنگ	احمد دهقان	سوره مهر
۳۸	داستان‌های شهر جنگی	حبیب احمدزاده	سوره مهر
۳۹	سفر به گرای ۲۷۰ درجه (رمان)	احمد دهقان	سوره مهر
۴۰	خونین‌شهر تا خر‌مشهر	محمد درودیان	مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران
۴۱	خدا بود و دیگر هیچ نبود	شهید چمران	سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲	هر چند دیر - جوانی شهید صیاد شیرازی	سرهنگ اسدی	ایران سبز
۴۳	تو که آن بالا نشستی - شهید زین‌الدین	احمد جبل‌عاملی	روایت فتح
۴۴	من زنده‌ام	معصومه آباد	نشر بروج

امروزه مراجعه به فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی بخش قابل توجهی از وقت بعضی افراد را به خود اختصاص می‌دهد. استفاده بی‌رویه، نامحدود و طولانی از فضای مجازی می‌تواند خطراتی برای افراد و خانواده‌ها ایجاد کند.

بهتر است برای زندگی سالم و معنوی ضمن رعایت احتیاط در استفاده از فضای مجازی؛ با عبادت، ورزش، درس، مهارت‌آموزی، خدمت به هم‌نوع، اشتغال پاره‌وقت، آموزش زبان‌های خارجی و هنر اوقات خود را پُر بار کنیم.